

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Voortgezet Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
23764721

Datum 17 maart 2020

Betreft Maatregelen examens voortgezet onderwijs vanwege het corona virus

Op 15 maart heb ik aangekondigd dat alle scholen in Nederland tot en met 6 april dicht gaan. Ik heb toen ook aangekondigd dat er voor eindexamenleerlingen een nadere uitwerking zou komen. In deze brief licht ik deze uitwerking toe. Deze is in afstemming met het RIVM en in goed overleg met de VO-raad, LAKS, CNV Onderwijs, AOb, FvOv en het CvTE opgesteld.

Ik realiseer me dat de huidige situatie onzekerheid met zich mee kan brengen, voor scholen, leerlingen en hun ouders. Tegelijkertijd hoor ik van veel scholen dat zij het onderwijs en de examens voor hun leerlingen in de examenklas graag goed willen regelen. Dit vraagt een extra inspanning van de school waar ik veel waardering voor heb, en waar ik ruimte voor wil bieden.

Schoolexamens afnemen op de school

Scholen zijn op dit moment volop bezig met het zo goed mogelijk organiseren van onderwijs op afstand voor hun examenkandidaten. Daar rekenen de leerlingen en ik ook op. Hiervoor is het noodzakelijk dat het schoolexamen, als onderdeel van het eindexamen, zo goed als mogelijk doorgang kan vinden. In afstemming met het RIVM wordt er daarom per direct ruimte gegeven om schoolexamens af te nemen op de scholen. Onverkort blijft van kracht dat al het onderwijzend personeel en leerlingen die aanwezig zijn op school volledig klachtenvrij moeten zijn of anders thuis blijven. Er komt voor scholen nog nadere informatie beschikbaar van het RIVM. Ik vertrouw erop dat deze ruimte goed door scholen wordt gebruikt.

Maatwerk voor leerlingen en onderwijspersoneel

Onze inzet is om iedere leerling de kans te geven voor de start van een nieuwe opleiding het voortgezet onderwijs met een diploma af te ronden. Iedereen beseft dat dat in de huidige situatie een grote opgave is. Ik heb begrip voor de zorgen die leerlingen, ouders en onderwijspersoneel kunnen hebben in de huidige situatie. Deelname aan de onderwijs- en examenactiviteiten op school is niet verplicht. Voor het onderwijspersoneel worden hierover op schoolniveau afspraken gemaakt. Tegelijkertijd mag er van leerlingen worden verwacht dat zij als er geen gezondheidsklachten zijn, deelnemen aan de schoolexamens die worden afgenomen. Zij mogen er op vertrouwen dat scholen zich aan alle

voorschriften van het RIVM houden. Echter, leerlingen moeten niet uit angst voor het niet behalen van hun diploma zich gedwongen voelen naar school te gaan. Indien leerlingen ziek zijn, in thuisquarantaine zitten of een kwetsbare gezondheid hebben dan zullen scholen deze leerlingen op een later moment in staat stellen het schoolexamen af te ronden. Indien nodig kunnen deze leerlingen ook naar het tweede tijdvak (15 t/m 18 juni) of eventueel het derde tijdvak (11 t/m 20 augustus) worden verwezen zodat er meer tijd is voor het afronden van het schoolexamen. Ook kunnen scholen de mogelijkheden verkennen om schoolexamens op afstand vorm te geven, bijvoorbeeld mondeling. De mate waarin schoolexamens worden afgenomen zal worden gemonitord. Ook zal ik samen met minister van Engelshoven verkennen hoe om te gaan met de verschillende inschrijfdata voor het vervolgonderwijs.

Cijfers later aanleveren

Het kan zijn dat het aanleveren van de cijfers van de schoolexamens vertraagd wordt door de ontstane situatie. In afwijking van de normaal geldende regels mogen scholen daarom de cijfers voor de schoolexamens ook nog later dan tien dagen voorafgaand aan de start van het eerste tijdvak aanleveren. Als dit onvoldoende ruimte biedt, kunnen scholen op basis van artikel 32 van het Eindexamenbesluit VO, de examinering van het schoolexamen laten doorlopen in het eerste tijdvak. Het schoolexamen moet echter wel worden afgerond voordat de leerling deelneemt aan het centraal examen van een bepaald vak.

Aanpassen PTA

Scholen krijgen de ruimte om het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) aan te passen, bijvoorbeeld door bepaalde examens in een andere vorm af te nemen, zolang steeds wel de verplichte eindtermen worden gedekt. Scholen hebben voor het aanpassen van het PTA de instemming nodig van de MR, wat ook digitaal kan. In deze bijzondere situatie doe ik mede namens genoemde partijen een beroep op de medezeggenschapsraad om hun medewerking hieraan zo spoedig mogelijk te verlenen. Zij maken van wijzigingen van het PTA ook melding bij de Inspectie van het Onderwijs. De VO-raad maakt een handreiking voor scholen die hun PTA moeten aanpassen over hoe zij dit kunnen aanpakken.

Centrale examens

De schriftelijke centrale examens, waarvan de afname op 7 mei aanstaande start, gaan vooralsnog gewoon door. Indien er tot langere sluiting van de scholen wordt besloten, volgt een nieuwe afweging. We houden daarbij met alles rekening. Op dit moment worden hier scenario's voor ontwikkeld. Scholen worden hierover dan zo snel mogelijk geïnformeerd, uiterlijk op 6 april.

CSPE's & digitale flexibele examens

De afnames van de centraal schriftelijke en praktische examens (cspe's) in de basisberoepsgerichte (bb), de kaderberoepsgerichte (kb) en de gemengde leerweg, evenals van de digitale flexibele examens voor bb en kb starten vanaf 30 maart. Deze examens kennen een flexibele afnameperiode waardoor scholen de mogelijkheid hebben om de afnames hiervan te verplaatsen naar een later moment. Zo kunnen schoolexamens alsnog worden afgerond voor het centraal examen start. Het is echter ook mogelijk om vanaf 30 maart al wel te starten met de afnames. Ook de voorbereiding op de praktische examens, die doorgaans niet met afstandsonderwijs kan worden vormgegeven, kan nu reeds plaatsvinden.

Vavo en speciaal onderwijs

Al het bovenstaande geldt ook voor vavo-leerlingen. Voor leerlingen die deelnemen aan het Staatsexamen, zoals leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs, gaan zowel de centrale examens als de college-examens vooralsnog door.

Tot slot

Met deze maatregelen bied ik ruimte om de eindexamens zoveel mogelijk doorgang te laten vinden. Ik besef dat ik hiermee in deze moeilijke tijden veel extra inspanningen van scholen vraag. Tegelijkertijd heb ik de afgelopen dagen gemerkt dat de scholen zeer bereid zijn om zich voor deze groep extra in te spannen. Ik zal er, samen met de eerder genoemde partijen, voor zorgen dat deze maatregelen breed gecommuniceerd worden met scholen. Tevens zullen er op Rijksoverheid.nl vragen en antwoorden beschikbaar zijn over de maatregelen.

Mochten nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, dan zal ik uw Kamer opnieuw informeren.

de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob